

Muistio Sotkutonta päivää! -kampanjan paneelikeskustelusta

Aika: 6.5.2008

Paikka: Jyväskylän kaupunginkirjasto, Minnansali

Paneelikeskustelussa oli mukana viisi keskustelijaa: Jyväskylän kaupunginvaltuuston pj, kansanedustaja Henna Virkkunen, Jyväskylän kaupungin katupäällikkö Tuula Smolander, vanhempi konstaapeli Jonne Rinne Jyväskylän kihlakunnan poliisilaitokselta, toiminnanjohtaja Mari Pitkänen Jyväskylän Elävä Kaupunkikeskusta ry:stä ja Kortepohjan Aukkaat ry:n puheenjohtaja Nico Holmberg. Puheenjohtajana toimi Kati Kankainen JAPA ry:stä.

Keskustelu aloitettiin miettimällä roskaamisen ja ilkvallan syitä. Suurimpina syinä pidettiin yleisesti laiskuutta ja hällä väliä -asennetta. Roskiksen tulee olla riittävän lähellä jotta sitä käytetään, mutta kuinka lähellä on "riittävän lähellä"? Nico Holmberg korosti myös siitä, että nuorille tulisi olla tarjolla mielekästä tekemistä ja ajanviettopaikkoja, jotta ilkvallaa saataisiin vähennettyä. Mari Pitkänen muistutti myös siitä, että edes niitä pienimpiä roskia ei tulisi heittää maahan, sillä esimerkiksi purukumit ovat yksi vaikeimmista roskista poistaa vaikkapa kävelykadulta. Mietittiin myös sitä, vähentäisikö töhryjen määrä, jos tarjolla olisi laillisia paikkoja tehdä graffiteja. Tuula Smolander kertoi, että kokemuksen kautta kaupungissa on havaittu, että laillisetkaan graffitit esimerkiksi koululaisten tekeminä vaikkapa alikulkutunneleissa eivät ole pidemmällä aikavälillä vähentäneet töhryjen määrää.

Esille keskustelussa nousi myös roskaamisesta ja ilkvallasta aiheutuvat kustannukset. Esimerkiksi Jyväskylässä kaupungilta ja kiinteistöiltä kuluu vuodessa yhteenlaskettuna satoja tuhansia euroja jälkien korjaamiseen ja siivoamiseen. Henna Virkkunen muistutti, että esimerkiksi pelkästään yhden bussikatoksen uusimiselle tulee hintaa 5000 euroa. Ilkvaltaan kuluville rahoille olisi paljon muutakin hyödyllisempää käyttöä.

Roskaantumisen hallinnan keskeiset keinot ovat puhtaanapitotoimien lisääminen, valistus ja asennekasvatus sekä sanktiot ja rangaistukset. Panelistien kesken keskusteltiin siitä, kumpi toimisi paremmin, keppi vai porkkana. Lappuliisat sakottavat väärin pysäköityjä autoja, pitäisikö niiden lisäksi olla myös roskaliisoja jakamassa sakkolappuja roskaajille? Tehokkain sanktio kiinnijääneelle roskaajalle tai ilkvallan tekijälle lienee kuitenkin se, että joutuu sovittamaan tekonsa työllä. Tämä tapa onkin yleisesti käytössä Jyväskylässä. Jonne Rinne poliisista kertoi myös, että jo pelkkä virkavallan läsnäolo esimerkiksi kävelykadulla viikonloppuöinä vähentää roskaamista ja ilkvallaa.

Keskustelussa korostui myös omien asenteiden ja asennekasvatuksen tärkeä merkitys roskaamisen ja ilkvallan ennaltaehkäisemisessä. Esimerkiksi koulujen perinteiset siivouspäivät koettiin tärkeiksi ja panelistit toivoivatkin, että siivouspäiväperinne saataisiin taas uudelleen elvytettyä kouluissa, sillä se on käytännön ympäristö- ja asennekasvatusta parhaimmillaan.

Myös koirankakoista keskusteltiin. Panelistien mielestä koirankakkaongelmaa ei saada ratkaistua esimerkiksi pelkällä koiraverolla, vaan siihen tarvitaan koiranomistajien asennemuutosta.

Paneelikeskustelun loppuksi Henna Virkkunen piti loppupuheenvuoron, jossa hän korosti erityisesti sitä, että siisti kaupunki on kaikkien vastuulla.